

Кафедра соціальної роботи та мовної підготовки

Схвалено:

На засіданні кафедри соціальної роботи та мовної підготовки

Протокол № 10 від 23 червня 2024 р.

Завідувач кафедри Лариса ОЛЕКСІЄНКО

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Соціальна політика та законодавство»

Спеціальності: 231 Соціальна робота

Освітнього рівня: перший (бакалаврський) рівень

Освітньої програми: «Соціальна робота»

Спеціалізація: _____

Кременчук, 2024

Розробники силябусу навчальної дисципліни:

Прилипко Вікторія Михайлівна – доцент кафедри загальної педагогіки та права

Викладач:

Прилипко Вікторія Михайлівна – доцент кафедри загальної педагогіки та права

Силябус розглянуто на засіданні кафедри соціальної роботи та мовної підготовки
Протокол № 10 від «23» червня 2024р.

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Соціальна політика та законодавство
Шифр та назва спеціальності	231 Соціальна робота
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	3 кредитів / 90 год Лекції: 18 Практичні заняття: 16 Самостійна робота студентів: 56
Терміни вивчення дисципліни	111 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://krm.maup.com.ua/methodical-support-of-educational-disciplines/

2. Загальна інформація про викладача. Контактна інформація

Прилипко Вікторія	
Науковий ступінь	Кандидат педагогічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри загальної педагогіки та права
Контактна інформація викладача:	
E-mail	prylypko@ki-maup.com.ua
Контактний тел.:	+380503082441
Телефон кафедри	(0536) 75-88-58
Портфоліо викладача	

3. Загальна характеристика дисципліни

Семестр: III семестр

Мова навчання: українська.

Ключові слова: справедливість, соціальна політика, правове регулювання соціальної політики, соціальні відносини, соціальний захист.

Мета курсу: сформувати у студентів сучасні знання в галузі соціальної політики, державного регулювання соціальними процесами, реалізації моделей соціальної політики з урахуванням досвіду розвинутих країн, управління соціально-політичними процесами, здійснення соціального захисту і соціального розвитку на макро- та мікрорівні.

Предмет курсу: закономірності формування та виникнення соціальних потреб людини на різних рівнях їх прояву і складна система способів їх забезпечення в соціально-політичному житті суспільства на певних ступенях його розвитку.

Програмні компетентності:

ІК-1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК-6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК-9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК-12. Здатність приймати обґрунтовані рішення

СК-1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного)

СК-2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів

СК-5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в складних життєвих обставинах

СК-6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і

соціальних служб

СК-9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів

СК-11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, тендерних, етнічних та інших особливостей

СК-12. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту

СК-20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах

Результати навчання:

ПРН-1 Здатен здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами

ПРН-3 Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід

ПРН 4 Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

ПРН 8 Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях

ПРН 9 Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги

ПРН 17 Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів

ПРН 22 Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

4. Зміст курсу:

Модуль 1. Базисні принципи формування соціальної політики

Тема 1. Сутність соціальної політики.

Соціальна політика: об'єкти, суб'єкти, зміст, мета і функції. Правова та інституційна база соціальної політики. Інструменти соціальної політики: їх характеристика і використання. Фінансування соціальної політики.

Тема 2. Справедливість як принципова основа соціальної політики.

Передумови формування соціальної політики. Моделі сприйняття справедливості. Ефективне використання ресурсів і справедливий розподіл отриманих результатів. Вибір оптимальної моделі взаємодії між рівністю та справедливістю. Політичний чинник соціальної політики. Реалізація принципів сталого людського розвитку як засіб досягнення соціальної справедливості. Стратегії, цілі й пріоритети в соціальній політиці України в ринковій економіці.

Тема 3. Закономірності формування соціальної політики.

Соціальні відносини як пріоритетна складова соціальної політики. Сутність і напрями соціального захисту. Соціальне страхування. Соціальне нормування й соціальна допомога.

Тема 4. Нормативно-правове забезпечення соціальної політики в Україні.

Соціальні нормативи як відправна точка соціальної політики. Державні соціальні стандарти – основа нормативно-правового забезпечення соціальної політики. Базовий державний мінімальний соціальний стандарт. Принципи, цілі й завдання соціальної стандартизації. Система державних соціальних стандартів і нормативів в Україні. Основні та додаткові види державних соціальних гарантій. Правове і нормативно-методичне забезпечення соціальної політики. Міністерство соціальної політики як суб'єкт реалізації соціально-політичних завдань країни.

Модуль 2. Основні засади реалізації соціальної політики в Україні.

Тема 5. Система соціального захисту людини.

Сутність категорій «соціальний захист», «соціальне забезпечення». Принципи побудови системи соціального захисту в умовах соціальноорієнтованої ринкової економіки. Соціальний захист як система. Пріоритетні напрямки розвитку соціального захисту в Україні

Тема 6. Основні напрямки реалізації соціальної політики в Україні.

Соціальна політика, спрямована на розвиток соціально-трудових відносин. Соціальна політика в сімейно-побутовій сфері. Соціальна політика в гуманітарній сфері. Соціальна політика, спрямована на регулювання етнонаціональних відносин.

Тема 7. Форми захисту вразливих категорій людей.

Соціально вразливі категорії населення як пріоритетний напрям соціальної політики. Диференційований підхід щодо вибору форм і заходів підтримки соціально вразливих категорій населення. Державна соціальна допомога сім'ям з дітьми та її види. Державна соціальна допомога інвалідам.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: мультимедійне обладнання, комп'ютери, системи он-лайн тестування, платформа дистанційного навчання.

5. Політика курсу:

Лекційні та практичні заняття проводяться у аудиторіях Інституту та/або з використання технологій дистанційного навчання на платформі Zoom.

Поточний контроль здійснюється за результатами усіх виконаних завдань, передбачених політикою оцінювання.

Тестування проводиться з використанням автоматизованих систем онлайн-тестування в синхронному або асинхронному режимах. Кількість балів за тест визначається відповідною системою в залежності від критеріїв (складності питання, наявності декількох правильних відповідей на питання тощо)

Робота на практичних заняттях передбачає опрацювання лекційного матеріалу та відповідної нормативно-правової бази відповідно до теми, учать у обговореннях питань щодо чинної соціальної політики, виконання практичних та індивідуальних навчально-дослідних завдань.

Відвідування практичних занять є обов'язковим. Відпрацювання пропущених практичних занять відбувається в індивідуальному порядку під час консультацій (в очному режимі або в режимі on-line на платформі Zoom).

Система оцінювання та розподіл бюджету часу:

Тема / завдання	Форма контролю (звітності)/ макс. кількість балів	Поточний контроль			Примітки
		Бюджет навчального часу			
		Лекції	Практичні (семінарські) заняття	Самостійна робота студента	
Тема 1.	ПР-10	4	4	4	
Тема 2.	ПР-5	2	2	2	
Тема 3.	ПР-10	2	2	3	
Тема 4.	ПР-5	4	2	4	
Тема 5.	Т-15	2	2	2	
Тема 6.	Т-10	2	2	3	
Тема 7.	Т-5	2	2	3	
ІНДЗ	ІНДЗ 1–20			20	
ІНДЗ	ІНДЗ 2 –20			15	
Всього:	100	18	16	56	

Умовні позначення: Т – тестування, ПР – робота на практичних заняттях, ІНДЗ – індивідуальні навчально-дослідні завдання.

Підсумковий контроль:

Формою підсумкового контролю дисципліни є диференційований залік, який проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті з дисципліни в усній формі з урахуванням балів накопичених студентом під час вивчення дисципліни.

Форма перевірки та оцінювання завдань самостійної роботи:

Індивідуальні завдання

Індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ) мають на меті сформувати у здобувачів навички працювати з теоретичними першоджерелами, проводити самостійну науково-пошукову та творчу роботу з метою дослідження теми, презентувати її результати публіці та застосовувати дослідницькі навички в реальних професійних ситуаціях.

Тему ІНДЗ студенти обирають довільно на початку вивчення дисципліни, виконують її у позааудиторний час, а презентують результати – під час вивчення відповідної теми курсу.

ІНДЗ 1. Розбір теми «Планування і фінансування соціальної сфери».

1. Поняття «соціальна сфера».
2. Функції і відносини соціальної сфери.
3. Рівні управління соціальною сферою.
4. Джерела фінансування соціальної сфери.
5. Напрямки фінансування соціальної сфери в Україні
6. Шляхи вдосконалення покращення фінансування соціальної сфери в Україні.
7. Становлення, розвиток та ефективність сімейної медицини.

ІНДЗ 1 оцінюється у 20 балів за наступними критеріями:

20 балів – студент у повному обсязі володіє матеріалом, який доповідає у формі презентації, здійснює коментування фінансування соціальної сфери, активно відповідає на питання учасників обговорення.

10 балів – при аналізі планування і фінансування соціальної сфери студент припускається незначних неточностей, може пояснити фінансування соціальної сфери в Україні на достатньому рівні.

5 балів – студент лише частково володіє інформацією щодо планування і фінансування соціальної сфери, участі у дискусії не бере, відповісти на питання без допомоги викладача не може.

5 балів – студент не може пояснити особливості фінансування соціальної сфери в Україні.

ІНДЗ 2. Розбір теми «Стан пенсійного забезпечення в Україні».

1. Пенсія як соціально-політична категорія.
2. Види пенсій та критерії їх призначення.
3. Мінімальний розмір пенсії за віком.
4. Пенсії по інвалідності.
5. Пенсії в разі втрати годувальника.
6. Пенсія за вислугою років.
7. Пенсія науково-педагогічним працівникам.
8. Сучасний стан і проблеми пенсійної системи України.
9. Трирівнева пенсійна система.

ІНДЗ 2 оцінюється у 20 балів за наступними критеріями:

20 балів – студент у повному обсязі володіє матеріалом, який доповідає у формі презентації, здійснює коментування сучасного стану і проблеми пенсійної системи України, активно відповідає на питання учасників обговорення..

15 балів – при аналізі пенсійного забезпечення в Україні студент припускається незначних неточностей, може пояснити суть пенсійної реформи в Україні на достатньому рівні.

10 балів – студент лише частково володіє інформацією щодо пенсійного забезпечення в Україні, участі у дискусії не бере, відповісти на питання без допомоги викладача не може.

5 балів – студент не може пояснити особливості пенсійної реформи України.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку

90 - 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
75 - 81	C		
68 - 74	D		
60 - 67	E	задовільно	
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика академічної доброчесності:

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших курсантів (студентів, слухачів);
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань курсантів (студентів, слухачів).

6.Рекомендовані джерела: Основна література

1. Бородін Є. І. Соціальна політика : навч. наоч. посіб. / Є. І. Бородін, Н. Г. Сорокіна; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Дніпро : НТУ «ДП», 2023. 327 сл. URL: https://palsg.nmu.org.ua/ua/literature/Соціальна_політика_Навчальний_наочний_посібник.p df.
2. Історія та теорія соціальної політики України : навч. посіб. / О. Ярошенко, Т. В.Семигіна, Н. В. Сушицька; за ред. А. О. Ярошенко. К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 289 с. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/22665/Istoriia%20Ta%20Teoriia%20Sotsialnoi%20Polityky%20Ukrainy.pdf?sequence=1>.
3. Соціальна політика : навч. посіб. / Л. Д. Климаська, В. Є. Савка, Н. М. Хома [та ін.] ; за заг. ред. В. М. Пічі та Я. Б. Турчин. Вид. 2-ге вид. випр. і доповн. Львів : «Новий Світ-2000», 2020. 318 с. URL: <https://ns2000.com.ua/wp-content/uploads/2019/10/Sotsial-na-polityka.pdf>.
4. Соціальна політика : навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини; уклад. Н. Коляда, І. Карпич. Умань : ВПЦ «Візаві», 2024. 192 с. URL: https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/17430/1/Навчальний_посібник_Соціальна_політика.pdf.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: www.rada.gov.ua
2. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL: www.msp.gov.ua
3. Офіційний сайт Державної служби зайнятості України. URL: www.dcz.gov.ua/